

## Metodické vysvětlivky

**Práva a povinnosti obcí s rozšířenou působností** byly vymezeny zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích (obecním zřízení). Obecní úřad s rozšířenou působností vykonává státní správu v přenesené působnosti v rozsahu jemu svěřeném zvláštními zákony ve správním obvodu určeném prováděcím právním předpisem. Jedná se například o evidenci obyvatel, vydávání občanských průkazů a pasů, vydávání řidičských průkazů, evidenci motorových vozidel, vydávání technických průkazů, evidence bodů za přestupky v silničním provozu, živnostenskoprávní agendu, vedení živnostenského rejstříku, evidenci zemědělských podnikatelů, sociálně-právní ochranu dětí, vodoprávní řízení, odpadové hospodářství a ochranu životního prostředí, státní správu na úseku lesů, myslivosti a rybářství.

**Seznam obcí s rozšířenou působností** byl stanoven zákonem č. 314/2002 Sb. ze dne 13. června 2002, který nabyl účinnosti dnem 1. ledna 2003. Správní obvody obcí s rozšířenou působností (dále ORP) byly stanoveny vyhláškou Ministerstva vnitra č. 388/2002 Sb., upraveny vyhláškou č. 346/2020 Sb. a naposledy vyhláškou č. 389/2022. Vytvořené správní obvody respektují hranice krajů, ale nemusejí respektovat území okresů (v současné době se jedná o 15 obcí v okolí Turnova na rozhraní okresů Liberec, Jablonec nad Nisou a Semily, jejichž obcí s rozšířenou působností je město Turnov v okrese Semily).

Vzhledem k tomu, že v hodnoceném období došlo ke změnám hranic několika správních obvodů ORP (podrobně jsou změny uvedeny v tabulce zařazené na konci publikace), byly všechny údaje přepočteny na území strukturu platnou k 31. 12. 2024.

### 1. Sídlní struktura

**Obec** je základním územním samosprávným společenstvím občanů; tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce.

**Městem** je obec se statutem města, pokud tak stanoví předseda Poslanecké sněmovny na návrh obce. Návrh může podat obec, která má alespoň 3 000 obyvatel nebo byla městem přede dnem 17. května 1954.

Údaje o rozloze krajů a okresů k 31. 12. 2024 byly převzaty z oficiálních dat Českého úřadu zeměměřického a katastrálního v Praze.

Velikostní struktura obcí byla zpracována podle územně správního uspořádání k 31. 12. 2024.

### 2. Obyvatelstvo

Údaje o počtu a složení obyvatel jsou získávány ze sčítání lidu, na něž navazují každoroční statistické bilance dat o demografických událostech. Veškeré údaje se týkají občanů Česka a cizinců s trvalým pobytem v Česku, občanů třetích zemí s přechodným pobytem na území Česka na základě dlouhodobého víza (nad 90 dnů) nebo povolení k dlouhodobému pobytu, občanů zemí EU, Norska, Švýcarska, Islandu, Lichtenštejnska a jejich rodinných příslušníků s hlášeným přechodným pobytem na území Česka a cizinců s udělenou mezinárodní ochranou v Česku. Od roku 2022 jsou do obyvatelstva zahrnuty rovněž osoby s udělenou dočasnou ochranou v Česku s obvyklým pobytem v Česku.

**Střední stav obyvatel** vyjadřuje počet obyvatel daného území o půlnoci z 30. 6. na 1. 7. sledovaného roku, který vychází z bilance počtu obyvatel daného území od počátku roku do konce června. **Index stáří** je poměr počtu osob ve věku 65 let a více k počtu dětí ve věku 0 až 14 let (zde na 100 dětí). **Index ekonomické závislosti** vyjadřuje poměr počtu osob v ekonomicky neaktivním věku (0 až 19 let a 65 let a více) k počtu osob v ekonomicky aktivním věku (20 až 64 let). **Naděje dožití** udává průměrný počet let, který má naději ještě prožít osoba právě x-letá při zachování řádu úmrtnosti daného roku (období). Jedná se o výsledný ukazatel úmrtnostních tabulek, který odráží úmrtnostní poměry daného roku (období). S ohledem na vyloučení nahodilých výkyvů jsou úmrtnostní tabulky zpracovány za pětiletá období.

**Sňatky** jsou započítány do příslušného území podle místa pobytu ženicha. **Průměrný věk** při sňatku a průměrný věk při prvním sňatku je vypočítán z rozložení absolutních počtů sňatků podle věku ženicha/nevěsty. **Rozvody** jsou územně tříděny podle posledního společného bydliště manželů.

**Přirozený přírůstek/úbytek** obyvatel je rozdíl mezi počtem živě narozených dětí a počtem zemřelých osob. **Přírůstek stěhováním (saldo migrace)** obyvatel je rozdíl mezi počtem přistěhovalých a vystěhovalých ve stejném období do/z dané územní jednotky. **Celkový přírůstek/úbytek** obyvatel je součtem přirozeného přírůstku/úbytku a přírůstku/úbytku stěhováním. **Stěhování** je změna trvalého bydliště, v případě cizinců i změna přechodného pobytu (viz výše), přes hranice uvedeného území.

**Narození** jsou započítáváni do kraje (okresu) podle místa pobytu matky v době porodu. **Průměrný věk matky** při narození dítěte je vypočítán z rozložení absolutních počtů narozených podle věku matky. Údaje o **zemřelých podle příčin smrti** jsou kódovány podle Mezinárodní statistické klasifikace nemocí a přidružených zdravotních problémů ve znění 10. decenální revize (MKN-10) a následných aktualizací, vydávaných Světovou zdravotnickou organizací (WHO).

Výsledky Sčítání lidu, domů a bytů (SLDB) zahrnují všechny obyvatele obvykle bydlící na území České republiky. **Místo obvyklého pobytu** je definováno jako místo, kde osoba převážně pobývá, tráví dobu svého každodenního odpočinku bez ohledu na dočasnou nepřítomnost z důvodu rekreace, návštěv, pracovních cest, pobytu ve zdravotnickém zařízení apod., a kde je členem konkrétní domácnosti.

**Rodinný stav** je stav de jure, tedy právní manželský stav osoby. Rozdíl mezi součtem za jednotlivé kategorie rodinného stavu a celkovým počtem představují kromě osob s nezjištěným rodinným stavem také osoby s trvajícím nebo ukončeným registrovaným partnerstvím.

**Nejvyšší dosažené vzdělání** vyplňovaly pouze osoby ve věku 15 let a více podle nejvyšší ukončené školy. Údaje uvedené na sčítacím formuláři byly doplněny o informace o vzdělání z administrativních zdrojů. Osoby, které získaly vzdělání v soukromé nebo zahraniční vzdělávací instituci bez akreditace MŠMT, uváděly odpovídající stupeň vzdělání ve vzdělávacím systému Česka. Jako samostatný stupeň vzdělání se rozlišuje nástavbové studium (zahrnující kromě nástavbového a pomaturitního studia rovněž absolventy dvou nebo více středních škol ukončených závěrečnou zkouškou nebo maturitou) a vyšší odborné vzdělání (absolventi vyšších odborných aj. škol ukončených absolutoriem).

**Místem bydliště v době narození** se rozumělo místo obvyklého pobytu v době narození sčítané osoby, tj. první bydliště, kde sčítaná osoba žila hned po narození.

Údaje o **státním občanství** jsou přebírané z registru obyvatel. Cizinci jsou obyvatelé s cizím státním občanstvím bez občanství České republiky. Osoby s dvojitým nebo vícenásobným státním občanstvím se zařazují do jednoho státního občanství podle pořadí Česká republika, jiný členský stát EU, jiná země v Evropě, jiná země mimo Evropu.

### 3. Domácnosti (SLDB)

Domácnosti jsou tvořeny osobami se společným místem obvyklého pobytu žijícími v jednom bytě nebo jiném obydlí. Údaje o domácnostech byly zpracovány podle zápisů příbuzenských a jiných vztahů na sčítacím formuláři, které byly doplněny o informace z administrativních zdrojů Ministerstva vnitra.

**Hospodařící domácnost** tvoří osoby, které společně hospodaří, tj. společně hradí výdaje domácnosti, jako je strava, náklady na bydlení aj. Společné hospodaření se vztahuje i na děti, které do příslušné domácnosti patří, i když samy na výdaje domácnosti nepřispívají. Hospodařící domácnost může být typu:

- **Domácnost rodinná tvořená 1 úplnou rodinou** – zahrnuje manželský pár, neformální soužití druha a družky – tzv. faktické manželství, registrované partnerství, příp. neformální soužití osob stejného pohlaví – tzv. faktické partnerství, a to ve všech případech s dětmi nebo bez dětí
- **Domácnost rodinná tvořená 1 neúplnou rodinou** – jeden z rodičů s alespoň jedním dítětem
- **Domácnost rodinná tvořená 2 a více rodinami**
- **Domácnost nerodinná vícečlenná** – dvě nebo více osob příbuzných i nepříbuzných, společně hospodařících, které netvoří rodinnou domácnost; mezi nerodinné vícečlenné domácnosti patří také domácnost prarodiče s vnoučaty (kromě prarodičů tvořících pár – úplnou rodinu)
- **Domácnost jednotlivce**

Hospodařící domácnosti byly zpracovány za osoby bydlící v bytech, mimo byty a také za rodiny, příp. vícečlenné nerodinné domácnosti, bydlící v zařízeních. Jednotlivé osoby žijící v zařízení a osoby bez domova nejsou do počtu hospodařících domácností zahrnuty.

Součástí rodinných domácností tvořených 1 rodinou mohou být i další jednotlivé osoby, pokud s rodinou společně hospodaří.

Ve výsledcích sčítání jsou hospodařící domácnosti tvořené 1 rodinou tříděny mimo jiné podle počtu závislých dětí. Závislé dítě je každá osoba v domácnosti tvořené 1 rodinou, jejíž postavení v domácnosti je „dítě“, není zahrnuta mezi pracovní sílu a zároveň je ve věku 0–25 let.

Domácnost prarodičů-partnerů s vnoučaty je v SLDB 2021 zahrnuta mezi rodinné domácnosti – úplné rodiny. V roce 2011 patřily tyto případy do kategorie vícečlenná nerodinná domácnost-prarodič/prarodiče s vnoučaty.

#### 4. Trh práce

**Ekonomická aktivita obyvatelstva** se v územním detailu zjišťuje pouze při sčítání lidu, domů a bytů. **Pracovní sílu** (osoby ekonomicky aktivní) představují osoby zaměstnané (pracující) a nezaměstnané. Mezi **zaměstnané** patří všechny osoby ve věku 15 let a více, které v rozhodný okamžik sčítání měly formální vazbu k zaměstnání nebo pracovaly alespoň 1 h týdně za mzdu, plat, nebo jiný druh odměny. Zahrnuti jsou rovněž pracující důchodci, pracující žáci a studenti a osoby na mateřské dovolené (28 resp. 37 týdnů). **Nezaměstnané** jsou všechny osoby ve věku 15 let a více, které byly v rozhodný okamžik sčítání bez práce a zároveň si práci hledaly (prostřednictvím Úřadu práce nebo jiným způsobem).

Osoby **mimo pracovní sílu** (osoby ekonomicky neaktivní) jsou osoby, které nepatří mezi zaměstnané ani nezaměstnané. Jsou to nepracující důchodci, ostatní nepracující osoby s vlastním zdrojem obživy, osoby na rodičovské dovolené, nepracující žáci a studenti, osoby v domácnosti, děti předškolního věku a ostatní závislé osoby.

**Míra ekonomické aktivity** vyjadřuje podíl ekonomicky aktivních osob (pracovní síly, tedy zaměstnaných a nezaměstnaných) na celkovém počtu osob ve věku 15 let a více (se zjištěnou ekonomickou aktivitou).

Údaje vztahující se k **osobám vyjíždějícím a dojíždějícím do zaměstnání nebo do školy** byly zjišťovány v rámci Sčítání lidu, domů a bytů (SLDB), které se uskutečnilo na celém území České republiky podle zákona č. 332/2020 Sb., o sčítání lidu, domů a bytů v roce 2021. Údaje byly zjišťovány podle stavu k rozhodnému okamžiku, kterým byla půlnoc z 26. na 27. března 2021.

Otázku týkající se **místa pracoviště/školy** vyplňovali pouze zaměstnaní (pracující) a žáci a studenti. Žáci a studenti, kteří při studiu zároveň pracují, vyplňovali adresu místa pracoviště. U místa pracoviště se uváděla adresa místa výkonu práce (nikoliv např. sídla firmy). Osoby, které neměly pevné místo pracoviště, ale pracovní dobu začínaly na stejné adrese (např. pracovníci v dopravě – řidiči aj.), uváděly místo nástupu do zaměstnání. Osoby, které místo výkonu zaměstnání často mění, uvedly „zaměstnání bez stálého pracoviště“.

Osoby **vyjíždějící/dojíždějící do zaměstnání a škol** jsou zaměstnaní (pracující) nebo žáci a studenti, jejichž místo pracoviště nebo školy bylo na jiné adrese, než je adresa jejich obvyklého pobytu. Mezi vyjíždějící/dojíždějící tedy nejsou zahrnuty osoby pracující/studující na adrese obvyklého pobytu, osoby se zaměstnáním bez stálého pracoviště a osoby s nezjištěným místem pracoviště/školy.

Údaje o počtu **uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce**, jejich struktuře a počtu pracovních míst v evidenci úřadu práce jsou převzaty z informačního systému Ministerstva práce a sociálních věcí.

**Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce** jsou fyzické osoby, které osobně požádají o zprostředkování vhodného zaměstnání krajskou pobočku úřadu práce, v jejímž obvodu mají bydliště, a při splnění zákonem stanovených podmínek jsou krajskou pobočkou úřadu práce zařazeny do evidence uchazečů o zaměstnání.

**Dosažitelní uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce** jsou evidovaní uchazeči (vč. občanů EU a EHP), kteří mohou bezprostředně nastoupit do zaměstnání při nabídce vhodného pracovního místa a nemají žádnou objektivní překážku pro přijetí do zaměstnání.

**Podíl nezaměstnaných osob** vyjadřuje podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce ve věku 15–64 let ze všech obyvatel ve stejném věku.

Od 1. 1. 2012 platí novela zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, která v § 35 ruší dosavadní povinnost zaměstnavatelů nahlašovat **volná pracovní místa**. Zaměstnavatel **může** oznámit krajské pobočce Úřadu práce volná pracovní místa a jejich charakteristiku (§ 37). Pracovními místy v evidenci úřadu práce se rozumí nově vytvořená nebo uvolněná pracovní místa, na která zaměstnavatel zamýšlí získat zaměstnance nebo je hodlá obsadit dočasně přidělenými zaměstnanci **agentury práce** (§ 35).

## 5. Ekonomika

### Ekonomické subjekty

Údaje o ekonomických subjektech jsou sestaveny z dat vedených v **Registru ekonomických subjektů** (RES), který vytváří a spravuje ČSÚ. V RES jsou evidovány **právnícké osoby** včetně organizačních složek státu a **fyzické osoby**, které mají postavení podnikatele.

**Fyzické osoby** zahrnují soukromé podnikatele podnikající dle živnostenského zákona, zemědělské podnikatele – fyzické osoby, fyzické osoby provozující jinou podnikatelskou činnost podle zvláštních předpisů a od roku 2014 zahraniční fyzické osoby a odštěpné závody zahraničních fyzických osob.

**Do území** jsou ekonomické subjekty zařazeny **dle svého sídla**, nikoliv podle místa vykonávané činnosti. Členění RES podle **převažující činnosti** celého subjektu odpovídá sekcím **Klasifikace ekonomických činností** (CZ-NACE).

Za **subjekt se zjištěnou aktivitou** je považován ten, který je plátcem daně z příjmů, daně z přidané hodnoty nebo platí pojistné na sociální zabezpečení za zaměstnance či jako osoba samostatně výdělečně činná.

### Cestovní ruch

**Hromadná ubytovací zařízení** jsou zařízení s minimálně pěti samostatnými ubytovacími jednotkami (pokoji či apartmány) a zároveň deseti lůžky sloužící pro účely cestovního ruchu, tj. poskytující přechodné ubytování hostům (včetně dětí) za účelem dovolené, zájezdu, lázeňské péče, služební cesty, školení, kursu, kongresu, symposia, pobytu dětí ve škole v přírodě, v letních a zimních táborech apod.

Uváděné údaje o návštěvnosti jsou souhrnem dat ze zpracovaných dotazníků s dopočtenou non-response.

**Host** v ubytovacím zařízení je každá osoba (včetně dětí a kromě personálu a majitelů ubytovacího zařízení), která použila služeb ubytovacího zařízení k přechodnému ubytování. Mezi hosty se nezapočítávají osoby, které používají služeb ubytovacího zařízení pro přechodné ubytování za účelem zaměstnání či řádného studia. Doba pro přechodné ubytování, kdy lze hosta považovat za účastníka cestovního ruchu, nesmí být delší než 1 rok.

Za **rezidenta** se považuje osoba, která má trvalý (stálý) pobyt v Česku. Může to tedy být občan České republiky i cizí státní příslušník trvale žijící na území České republiky. **Nerezidentem** je pak osoba, která trvale žije v jiné zemi (včetně občanů České republiky trvale žijících v cizině).

### Rozpočtové hospodaření obcí

Data jsou čerpána z účetních výkazů jednotlivých obcí, které jsou k dispozici na webu v aplikaci [Monitor – komplexní přehled veřejných financí](#). Údaje za správní obvod ORP jsou součtem dat za obce, které do tohoto správního obvodu náleží.

**Celkové příjmy rozpočtů obcí** po opravě (konsolidaci) představují celkové příjmy obcí po očištění od prostředků, to je po úpravě, odstraňující duplicity a položky, které nejsou přímou součástí hospodaření obce. **Daňové příjmy** tvoří podíl na výnosu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, výnosu daně z příjmů fyzických osob, daně z příjmů právnických osob, daně z přidané hodnoty a příjmy z daně z nemovitostí, které jsou na území obce. **Nedaňové příjmy** zahrnují příjmy z vlastní činnosti, odvody příspěvkových organizací, příjmy z pronájmu majetku, příjmy z úroků, příjmy z prodeje nekapitálového majetku a ostatní nedaňové příjmy. **Kapitálové příjmy** jsou příjmy z prodeje dlouhodobého hmotného majetku a ostatní kapitálové příjmy. **Přijaté transfery (dotace)** se člení na neinvestiční a investiční dotace. Oba druhy dotací zahrnují dotace ze Všeobecné pokladní správy (VPS) státního rozpočtu, ze státního rozpočtu v rámci

souhrnného dotačního vztahu, ze státních fondů, převody z Národního fondu, ze státních finančních aktiv a další dotace (včetně dotací od krajů).

**Celkové výdaje rozpočtů obcí** zahrnují běžné a kapitálové výdaje. **Běžné výdaje** zahrnují platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci, povinné pojistné placené zaměstnavatelem, nákup materiálu, úroky vlastní, nákup vody, paliv a energie, služeb a ostatní nákupy, výdaje na dopravní územní obslužnost, neinvestiční dotace podnikatelským subjektům, neinvestiční dotace neziskovým a podobným organizacím, neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím a neinvestiční transfery obyvatelstvu (včetně sociálních dávek). Do **kapitálových (investičních) výdajů** náleží investiční nákupy a související výdaje, nákup akcií a majetkových podílů, investiční transfery podnikatelským subjektům, investiční dotace fyzickým osobám, neziskovým a podobným organizacím a investiční dotace příspěvkovým organizacím.

**Saldo příjmů a výdajů rozpočtů obcí** je rozdílem mezi příjmy a výdaji v příslušném účetním roce. Saldo je uváděno po konsolidaci, to je po úpravě, odstraňující duplicity a položky, které nejsou přímou součástí hospodaření obce.

## 6. Domy a byty (SLDB)

### Domy

Do **počtu domů** jsou zahrnuty všechny domy určené k bydlení, tj. objekty s byty (bytem) a objekty obsahující jiné prostory určené k bydlení nebo dlouhodobějšímu ubytování, jako jsou ubytovací zařízení. Do počtu domů tak patří kromě rodinných a bytových domů i provozní budovy s bytem (např. škola s bytem) a různá zařízení určená k bydlení – např. domovy mládeže, internáty, dětské domovy, ústavy sociální péče, domovy důchodců, penziony pro důchodce, kláštery a konventy, azylová zařízení pro cizince, ubytovny apod.

**Obydlený dům** je dům určený k bydlení, ve kterém má alespoň jedna osoba obvyklý pobyt.

**Neobydlený dům** je dům určený k bydlení, ve kterém nemá žádná osoba obvyklý pobyt. Do počtu neobydlených domů jsou zahrnuty všechny domy s byty a všechny domy s ubytovacím zařízením bez bytu, pokud jsou určeny k bydlení. Neobydlené objekty bez bytů, příp. se zařízením sloužícím pouze ke krátkodobému ubytování (hotely, turistické ubytovny, nemocnice apod.) nejsou do počtu neobydlených domů zahrnuty.

Podle **druhu domu** se rozlišují:

- rodinný dům – má maximálně tři samostatné byty a převažujícím účelem využití domu je bydlení. Rodinný dům může být samostatný, dvojdomek (společná část obvodové zdi s rodinným domem na sousedící parcele) nebo řadový (alespoň tři rodinné domy k sobě přiléhají částí obvodové zdi). Nepatří sem jedno- až tříbytové budovy se zařízením určeným k bydlení či s převažujícím využitím k jinému účelu.
- bytový dům – má čtyři a více bytů, přístupných zpravidla ze společné chodby nebo schodiště, a převažujícím účelem využití domu je bydlení, počet podlaží není určující. Nepatří sem čtyř- a vícebytové budovy se zařízením určeným k bydlení či s převažujícím využitím k jinému účelu.
- ostatní budovy – zahrnují všechny další druhy budov kromě rodinných a bytových domů.

**Obdobím výstavby nebo rekonstrukce** se rozumí období, kdy byl dům dostavěn a předán do užívání (kolaudace), případně proběhla jeho významná rekonstrukce spojená s modernizací bytů, přístavbou/nástavbou nových podlaží či bytů, která vyžadovala kolaudační souhlas.

### Byty

V rámci sčítání byl za všechny osoby, resp. domácnosti zjišťován jejich **způsob bydlení / typ obydlí**. Kromě bytu se rozlišuje i bydlení v ubytovacím zařízení, různé způsoby bydlení mimo bytový fond v jiných objektech a prostorách (rekreační objekt, nouzové obydlí, mobilní obydlí apod.) a osoby bez domova (bez obydlí).

Další charakteristiky bydlení byly zjišťovány pouze za obydlé byty.

**Byt** je uzavřený soubor místností, popřípadě jedna místnost, které splňují požadavky na bydlení a jsou k bydlení určeny.

**Obydlený byt** je byt, ve kterém má alespoň jedna osoba obvyklý pobyt.

**Neobydlený byt** je byt, ve kterém nemá žádná osoba obvyklý pobyt.

**Právní důvod užívání bytu** charakterizuje status užívání z hlediska uživatele bytu, tedy domácnosti, která v bytě bydlí.

- Byt ve vlastním domě je byt, jehož uživatel je současně vlastníkem nebo spoluvlastníkem domu.
- Byt v osobním vlastnictví je byt, jehož uživatel je samostatně veden v katastru nemovitostí jako vlastník jednotky.
- Jiné bezplatné užívání bytu je bezplatné užívání většinou na základě rodinných vazeb nebo dohody uživatele bytu a vlastníka bytu či domu. Uživatel bytu nemá uzavřenou nájemní smlouvu, ale náklady na bydlení a provoz domácnosti (elektřina, plyn, voda, odvoz odpadu) si může hradit.
- Byt nájemní/pronajatý je užíván na základě nájemní smlouvy; zahrnuje i případy osob bydlících v podnájmu v pronajatém bytě.
- Byt družstevní je byt ve vlastnictví družstva, přičemž uživatel bytu je současně členem družstva.
- Jiný důvod užívání bytu zahrnuje všechny ostatní případy než výše uvedené právní důvody užívání bytu (např. dříve samostatně rozlišované byty služební, domovnické aj.)

**Celková plocha bytu** je plocha měřená uvnitř obvodových stěn bytu, uváděná v m<sup>2</sup> a zaokrouhlená na celé číslo. Zahrnuje plochu všech obytných místností i dalších částí bytu (příslušenství, předsíní apod.). Nezahrnuje plochu dalších prostor příslušejících k bytu, jako jsou neobyvatelné sklepy nebo půdy, terasy, balkóny, lodžie (ani zasklené).

#### **Srovnatelnost výsledků sčítání 2021 a 2011**

Údaje o **velikosti bytu** (plocha a počet místností) byly při sčítání 2021 zjišťovány odlišným, zjednodušeným způsobem než v roce 2011. V SLDB 2021 byla zjišťována pouze celková plocha bytu, nikoli obytná plocha, ani plocha jednotlivých typů místností.

Při SLDB 2021 byl pro rozlišení **druhu domu** na rodinný dům nebo bytový dům určující počet bytů, nepřihlíželo se k počtu podlaží jako v SLDB 2011.

#### **7. Bytová výstavba**

**Bytem** se rozumí místnost nebo soubor místností, které jsou podle rozhodnutí stavebního úřadu určeny k bydlení a mohou tomuto účelu sloužit jako samostatné bytové jednotky.

**Byty dokončené** jsou byty v nových budovách, kterým bylo přiděleno číslo popisné/evidenční nebo nově dokončené byty ve stávajících budovách.

**Nová výstavba** představuje zcela novou konstrukci, nové stavební dílo bez ohledu na to, zda už bylo dříve zastavěné a bez zřetele na stavebně technické provedení, účel a dobu trvání.

**Změnami dokončených staveb** jsou:

- nástavby, jimiž se stavby zvyšují;
- přístavby, jimiž se stavby půdorysně rozšiřují a které jsou vzájemně provozně propojeny s dosavadní stavbou;
- stavební úpravy, při nichž se zachovává vnější půdorysné i výškové ohraničení stavby (vestavby).

**Užitná plocha** je plocha všech obytných místností a plocha příslušenství bytu. Nezapočítává se plocha nebytových prostor. Užitná plocha je vždy větší než obytná plocha.

**Obytná plocha** je podlahová plocha obytných místností. Do ní se nezapočítává podlahová plocha vedlejších místností bytu ani příslušenství bytu.

## 8. Vybavenost obcí

Informace o veřejném technickém a občanském vybavení a službách v obcích byly získány z jednorázové přílohy TOVK k výkazu VI 1-01 za rok 2021. Dotazovány byly všechny obce a městské části hlavního města Prahy (s výjimkou vojenských újezdů).

Statistiky školství přebírá Český statistický úřad ze zdrojů rezortního pracoviště státní statistické služby Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT). Údaje jsou vykazovány podle stavu k 30. 9. sledovaného roku.

Zdrojem dat v oblasti sociálních služeb je Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV). Zdrojem dat o zdravotnických zařízeních je Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR (ÚZIS ČR).

## 9. Volby

Zapsaní voliči představují počet osob zapsaných v seznamech voličů (osob, splňujících zákonné podmínky pro výkon aktivního volebního práva). Vydané úřední obálky se rovnají počtu voličů, kteří přišli volit a kterým byla ve volební místnosti vydána obálka pro hlasování. Odevzdané úřední obálky představují počet úředních obálek, které hlasující voliči vhodili do volební schránky. Volební účast je počítána jako podíl počtu hlasujících voličů (osob, kterým byla ve volební místnosti vydána úřední obálka) a zapsaných voličů (osob uvedených v seznamech voličů). Počet kandidátů je počet volitelných kandidátů (bez odvolaných, odstoupivších). Příliš dlouhé názvy volebních stran mohou být v textu a tabulkách zkráceny. Počet mandátů je počet volených zastupitelů pro volený typ zastupitelstva. Údaje o procentech platných hlasů jsou uváděny na dvě desetinná místa bez zaokrouhlení. Podrobné výsledky voleb naleznete na stránkách [Volby.cz](https://volby.cz), metodické informace o volbách na stránkách [Ministerstva vnitra](https://www.mpsv.cz).

### Volby do zastupitelstev obcí

Volby do zastupitelstev obcí, městských obvodů a městských částí a do Zastupitelstva hlavního města Prahy se konají jednou za čtyři roky. Probíhají podle zásad poměrného zastoupení na území celého Česka. Provedení voleb se řídí zákonem č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí, ve znění pozdějších předpisů a dále příslušnou prováděcí vyhláškou. Volí se 5 až 70 členů zastupitelstva. Poslední řádné volby do zastupitelstev obcí proběhly **23. a 24. září 2022**.

### Volba prezidenta republiky

Prezident republiky je volen v přímé volbě od roku 2013 na dobu pěti let. Volba probíhá podle zásad většinového systému na celém území Česka a na vybraných zastupitelských úřadech v zahraničí. Provedení volby upravuje Ústava České republiky, zákon č. 275/2012 Sb., o volbě prezidenta republiky a dále příslušná prováděcí vyhláška. Prezidentem republiky je zvolen kandidát, který získá v prvním či druhém kole volby nadpoloviční počet platných hlasů. Poslední přímá volba prezidenta republiky proběhla **13. a 14. ledna 2023**, 2. kolo o 14 dní později.

### Volby do Evropského parlamentu

Volby do Evropského parlamentu se v Česku konají od vstupu do Evropské unie v roce 2004 vždy po pěti letech. V závislosti na počtu obyvatel jednotlivých členských států Evropské unie se v Česku volilo 24, 22 a naposledy 21 europoslanců. Volby probíhají podle zásad poměrného zastoupení ve všech členských státech Evropské unie a pro ČR se hlasuje pouze na území Česka. Provedení voleb se řídí zákonem č. 62/2003 Sb., o volbách do Evropského parlamentu a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů a dále příslušnou vyhláškou a příslušnými evropskými právními předpisy. Poslední volby do Evropského parlamentu se v Evropské unii konaly v rozmezí 6. až 9. června 2024, na území Česka proběhly **7. a 8. června 2024**.

### Volby do zastupitelstev krajů

Volby do zastupitelstev krajů se konají od roku 2000, kdy byly zřízeny samosprávné kraje v současné podobě, a to pravidelně jednou za čtyři roky podle zásad poměrného zastoupení. Volby probíhají ve všech krajích Česka kromě hlavního města Prahy, kde jsou zastupitelé voleni podle zákona o volbách do zastupitelstev obcí. Provedení voleb se řídí zákonem č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev krajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů a dále příslušnou prováděcí vyhláškou. Počet mandátů v zastupitelstvu

kraje (45, 55 nebo 65) je stanoven na základě počtu obyvatel kraje k 1. lednu daného roku. Poslední volby do zastupitelstev krajů proběhly **20. a 21. září 2024**.

### **Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR**

Poslanecká sněmovna je jednou z komor Parlamentu ČR. Skládá se z 200 poslanců, kteří jsou voleni na dobu čtyř let. Volby probíhají podle zásad poměrného zastoupení na celém území Česka a v zahraničí na vybraných zastupitelských úřadech nebo nově korespondenčním hlasováním. Provedení voleb se řídí zákonem č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu ČR a o změně a doplnění některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů a dále příslušnými vyhláškami. Poslední volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR se konaly **3. a 4. října 2025**. Pro účely hlasování v zahraničí a v zájmu rovnoměrnějšího rozprostření hlasů odevzdaných v zahraničí korespondenčním hlasováním byly volební okrsky v zahraničí rozděleny do 4 oblastí a losem přiřazeny čtyřem největším krajům Česka následovně:

- Oblast 1 Západní Evropa do Moravskoslezského kraje,
- Oblast 2 Ostatní Evropa do Jihomoravského kraje,
- Oblast 3 Amerika do Středočeského kraje,
- Oblast 4 Ostatní svět do hlavního města Prahy.